

lasta ehitada raekotta vangikambri³². Raekoja all asuvad keldrid ja kauplusruumid üüriti välja poodideks³³ ja viinakeldriks³⁴.

Järgmisel aastal alustati läbirääkimised ühe müürseppmeistriga raekojaesise võlvistiku ülesehitamise asjus. Nähtavasti ei olnud see mitte ainult lagunenu, vaid kivid olid suuremalt osalt ka laiali veetud, sest kordaseadmiseks arvati tarvis minevat 10.000 telliskivi³⁵. Kas ülesehitus teostus, ei selgu protokollist.

1593.—1594. a-ni muretseti raekoja torni tunnikell³⁶. Raha juurdekuuluva löögikella jaoks panid raehärrad ise kokku³⁷. Kui on õige A. Buchholtzi väide, et Riia raekoja tornikell seati üles alles vähe enne aastat 1642, siis oli Tartu selles asjas Riiaast isegi ette jõudnud³⁸.

Raekojas asuvate ametiruumide kohta on ka Poola ajast vähe teateid. Vististi olid nüüd kõik linnaasutised koondatud sinna. Rae koosolekukohana nimetatakse aga protokollides peale raekoja veel mingit „kohtumaja“. Näit. oli raad 14. juunil 1588 tulnud kokku „auf Richtthause“³⁹, 16. juunil „auf die Richtt bude“⁴⁰, 31. oktoobril 1590 „in ptorio“ (=praetorio)⁴¹, 4. mail 1591 „in aedib. judicio“⁴². Tekib küsimus, kas Tartuski „kohtumaja“ oli ainult raekoja teine nimetus, nagu Riias⁴³, või on siin tegemist kas raekoja eri ruumiga või koguni mõne muu hoonega. Esimese oletuse vastu räägib asjaolu, et protokollides raekoja ja kohtumaja vahel tehakse kindlat vahet. 1588. aasta 10. juuli istungi-protokollis on rae koosoleku-paigana vist sekretäri hajameelsuse tõttu märgitud „Radthaus“ maha tõmmatud ja edasi kirjutatud „Richtt Haus“⁴⁴, millest võib järeldada, et mõlemad sõnad ei tähendanud üht ja sedasama. Selleks on veel muidki tõendusid. Näiteks teatab raad 22. novembril 1591. aastal 20-mehe komisjonile, et see peab oma koosolekuid senini kohtumajas pidama, „bis auf dem Rathaus andere bequemigkeit gemacht würde“⁴⁵. Raske on siiski oletada erilise kohtumaja olemasolu raekoja kõrval, sest ei leidu ühtki muud teadet, mis seda tõendaks. Tõenäoselt mõisteti „kohtumaja“ all alam- ehk foogtikohtule — *judicium praetoriale*'le — kuuluvaid ruume raekojas. Seda oletust näib

³²) P. C. 1592, (C. 7.), lk. 21.

³³) P. C. 1592, (C. 6.), lk. 89; P. C. 1598, (C. 10), lk. 287.

³⁴) P. C. 1598, (C. 10.), lk. 250, 280.

³⁵) P. C. 1593, (C. 6.), lk. 248.

³⁶) P. C. 1593, (C. 6), lk. 249; P. C. 1594, (C. 6.), lk. 152.

³⁷) P. C. 1593, (C. 6), lk. 252—253.

³⁸) A. Buchholtz, op. cit., lk. 183.

³⁹) P. C. 1588, (C. 4), lk. 424.

⁴⁰) P. C. 1588, (C. 4.), lk. 426.

⁴¹) P. C. 1590, (C. 6.), okt. 31.

⁴²) P. C. 1591, (C. 6.), mai 4.

⁴³) A. Buchholtz, op. cit., lk. 166—172.

⁴⁴) P. C. 1588, (C. 4.), lk. 486: „X Juli Anno Eodem Ist E. E. R. ihm nhamen der heiligen Dreyfaltigkeit aufm Rhadthause (maha tõmmatud) Richtt Hause zu sammen gewesen.“

⁴⁵) P. C. 1591, (C. 6.), lk. 286; vrd. ka Gadebusch, II, 21, lk. 112—113; vt. ka P. C. 1591, lk. 105 ja Gadebusch II, 21, lk. 99.